

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

207

Vragen van de leden **Servaes** en **Jan Vos** (beiden PvdA) aan de ministers van Buitenlandse Zaken en voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over *het EU-besluit het embargo tegen diamanten uit Zimbabwe op te heffen* (ingezonden 26 september 2013).

Antwoord van minister **Timmermans** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 11 oktober 2013)

Vraag 1

Bent u bekend met de beslissing van de Europese Unie om het embargo voor diamanten uit Zimbabwe op te heffen dat een aantal jaren geleden werd ingevoerd als sanctie tegen het regime van president Robert Mugabe?¹

Antwoord 1

De EU heeft in 2002 beperkende maatregelen ingesteld tegen bepaalde personen en bedrijven uit Zimbabwe. In 2009 is deze lijst aangevuld naar aanleiding van mensenrechtenschendingen rondom de verkiezingen van 2008 en schending van belangrijke democratische principes. Daarbij is ook de Zimbabwe Mining Development Corporation (ZMDC) aan de lijst toegevoegd. Op 25 september 2013 is ZMDC van de EU-lijst van beperkende maatregelen verwijderd, omdat er geen aanwijzingen zijn dat het bedrijf betrokken is geweest bij het financieren van het (beperkte) geweld tijdens de verkiezingen van juli 2013.

De EU en Nederland zullen doorgaan met het benadrukken van de noodzaak tot hervormingen en democratisering in Zimbabwe. In dat licht zal ook in de toekomst de lijst met beperkende maatregelen worden gezien.

Vraag 2

Bent u van mening dat de situatie in de mijn van Marange, waar gevangenen werden gedwongen te werken en waar ook politie en leger mensen rekruteerden om illegaal te werken, zodanig is verbeterd dat het embargo dat werd opgericht om de bloeddiamanten te weren van de internationale markt kan worden opgeheven? Zo ja, op welke gegevens baseert u uw mening? Zo nee, heeft Nederland zich op Europees niveau verzet tegen opheffing van het embargo tegen Zimbabwe?

¹ ANP 25 september 2013

Antwoord 2

Zimbabwe heeft in de periode 2009–2012 onder verscherpt toezicht gestaan in het kader van het Kimberley-proces (KP). Het KP is een internationaal certificatiesysteem dat dient te voorkomen dat rebellenbewegingen «conflict-diamanten» op de markt kunnen brengen. De EU, incl. Nederland, ondersteunde in 2008–2009 KP-activiteiten om de ernstige mensenrechtenschendingen aan te pakken in de Marange mijn. Deze activiteiten vanuit KP en afspraken met Zimbabwe hebben er begin 2012 toe geleid dat de KP-waarnemersmissie, met deelname van *World Diamond Council* en *Civil Society Coalition*, concludeerde dat de mensenrechtensituatie in de Marange mijn was verbeterd en dat de mijn voldeed aan de KP-voorwaarden (*compliant*).

Sinds eind november 2012 staat de export van diamanten uit de Marange mijn niet meer onder verscherpt toezicht. De mijn opereert sindsdien in overeenstemming met vereisten van het KP. De EU houdt de situatie in de Marange regio nauwlettend in de gaten.

Vraag 3

Deelt u de zorg van Global Witness, een organisatie die strijdt tegen geweld en corruptie, dat het embargo te snel is opgeheven? Zo ja, bent u van mening dat indicaties dat de Zimbabwe Mining Development Corporation (ZMDC) de politieke partij ZANU PF van Robert Mugabe heeft gefinancierd, waardoor bij verkiezingen kon worden gefraudeerd en het democratisch proces in Zimbabwe werd ondermijnd, onvoldoende zijn onderzocht? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3

De export van diamanten staat sinds eind november 2012 niet langer meer onder verscherpt toezicht vanuit het KP.

ZMDC is verwijderd van de EU-lijst van beperkende maatregelen omdat er geen aanwijzingen zijn dat het bedrijf betrokken is geweest bij financieren van geweld tijdens de recente verkiezingen.

De activiteiten van ZMDC vallen nu onder de internationale afspraken rondom diamanthandel.

Vraag 4

Deelt u de mening dat de huidige internationale afspraken over de bestrijding van financiering van Afrikaanse conflicten met zogenaamde bloeddiamanten vooral gericht zijn op het stopzetten van de financiering van rebelligroepen, maar onvoldoende aandacht hebben voor de inkomsten die regimes, zoals dat van Robert Mugabe, genereren uit de verkoop van bloeddiamanten? Zo ja, welke voorstellen zult u doen om deze afspraken aan te scherpen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

Ja. De huidige internationale afspraken zijn erop gericht om te voorkomen dat rebellenbewegingen de eigen activiteiten kunnen financieren met de export van conflictdiamanten.

Nederland wordt binnen het KP vertegenwoordigd door de EU. De EU pleit actief om ook in bredere zin mensenrechtenschendingen sterker te verankeren in het KP. In het KP proces bestaat hier helaas geen consensus over.